

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo

Naročnino prejema opravništvo administracije in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Nov sovražnik Turčiji.

Novije novice z vzhodnjega pogorišča naznanjajo, da misli grško kraljestvo v kratkem stopiti v boj zoper Turčijo. Da objasnimo stališče grškega življa v iztočnih zadevah, govorili smo že edenkrat o tem narodu in njegovih težnjah. Bližnje namere Grkov nam pa vnovič nakladajo dolžnost, opomniti še enkrat na tiste reči, ki pojasnujejo sedanje vedenje grškega kraljestva.

Ko so prihruli Turki v Evropo, vladalo je v Carigradu carstvo grško. Ono je raztezalo svojo moč tudi na velik kos Azije. Že pred dohodom v Evropo, brž ko so jeli Turki nevarni postajati, trčili so z grškim carstvom v Aziji skupaj. V Carigradu se je tačas šopirila neka puhla in popačena civilizacija; spridenost in nenravnost je bila velika; za to je bilo Turkom lahko podreti to gujilo poslopje. Ko so Grki že v Aziji vse in tudi v Evropi velik kos dežel svojih zgubili, pripravljali so se Turki, da so napadli sam Carigrad, ki se jim slednjič tudi ni mogel ubraniti. Na balkanskem polotoku živeli so tačas, kakor sedaj Grki, Bulgari, Srbi in Rumunci. Srbi in Bulgari bili so včasih neodvisni, včasih se je posrečilo kakemu zvitemu caru, ohraniti si neko gospodstvo nad slovanskimi plemeni. Grki se toraj še dan danes smatrajo kot edino pravne dediče turške zapuščine. Radi bi, da vlada zopet grški car v Carigradu in da so mu pokorni Srbi in Bulgari. Ker pa ti slovanski narodi prav malo dobre volje kažejo, ukloniti svoj tilnik pod grški jarem, za to Grki tudi Slovanom niso nič kaj prijatelji. Spre-

vidajo tudi že sami, da to ni mogoče, ker je število grškega plemena prepičilo. V kraljestvu samem, ki se je leta 1829 s pomočjo Rusov in drugih Evropejcev odtrgalo od Turčije, šteje se jih komaj nekaj čez en milijon, pod turško vlado pa jih je še okoli dva milijona, ki živé deloma v Tesaliji in Epiru skupno ali pa raztreseni po Macedoniji, med Bulgari in v Carigradu, v Kandiji in po drugih otokih. Ti trije milijoni, ki grški govorijo, pa po mnenju veljavnih strokovnjakov niso čisto grške krvi, ampak marveč neka zmes med Grki in Slovani, pač niso zmožni, osnovati in utrditi vlado nad Srbi, Bulgari in Albanci, ki štejejo skup nad deset milijonov duš. Da tedaj novogrško carstvo ni mogoče, to Grke silno peče, in kakor malo so tudi prijatelji Turkom, vendar z nekako zavistjo in mržnjo gledajo na vojne vspehe slovanske vojske, ker vidijo, kako si ti osvojajo to, kar oni (Grki) smatrajo kot svoje. Ker se bulgarsko naseljenje razteguje noter v Macedonijo, in ker je Rusija pri konferenciji tudi to deželo reklamirala za bodočo Bulgarijo, bili so Grki vsi razjarjeni, ker so Macedonijo vedno imeli za deželo grško.

Od nekdanjega grškega carstva ohranili so si Grki do najnovejših časov cerkveno prevlado med pravoslavni Jugoslovani. Grški carigradski patrijarh pošiljal je same grške pape med Bulgare, kateri niti jezika niso umeli, niti srca imeli za tuji ljud, ter ga samo skubili in molzli.

Bulgari so imeli mnogo prestajati od teh grških popov, ki jih je turška vlada podpirala, ker sta si Turek in Grk vedno na skrivnem

namizikavala in si pod mizo roke stiskala v zvezo zoper Slovana. Temu stanju je ruski poslanec Ignatijev pred nekajimi leti konec storil, ter je tako dolgo delal in pritiskal, da je postala bulgarska cerkev samostojna, da je dobila duhovne iz svoje srede. Ignatijevu je Bulgarija mnogo hvale dolžna. Bolj ko vse drugo pa je to peklo Grke ali Helence, kakor se sami imenujejo; pozabili so na ruske dobrote od leta 1829 in začeli so vse Slovane sovražiti.

Grki vedó, da se Turčija ne dá več dolgo pri življenju ohraniti, pa čakali bi najraje take ugodne prilike, da bi jim vsa dedščina bolnega moža v roke pala. Ko je bila Srbija tepena, se jim je gotovo dobro zdelo; ko bi zdaj še kdo prišel, da bi Rusijo popolnem potolkel, da bi Bulgara nihče ne branil, in da bi Turčija sama po sebi razpadla, to bi bilo po volji Helenov, tačas bi stopili na noge, ter rekli: „Evo, mi smo pravni nasledniki Turčije; hočemo obnoviti carstvo grško in vladati nad Bulgari, Srbi in Albanci, koji so se naselili pred stoletji na naši zemlji po naši milosti in blagosrčnosti, in ki nam morajo zato biti hvaležni in pokorni. Mi smo potomci staroslavni Helenov, od kojih izvira vsa kultura in civilizacija.“ A tako ni hotelo priti; vstaja v Hercegovini, ki je vse Slovane razveselila, dirnala je njih sovražnike nepovoljno, in vstaja ta našla je takov odmev po vsem slovanskem svetu, kakoršnega nihče ne bi bil pričakoval. Slovani stopajo mogočno na dan, to je istina, ktere Helenci v svojih sanjah niso v račun jemali, za to sedaj z nevoljo in strmé vidijo,

Ričet.

(Skuhan v kuhinji Obadoviča II.)

Kako je z vojsko? Kako je z volitvami? Tako se vprašuje v Ljubljani povsod, če le dva človeka skup prideta. Doslej je bila navada, pogovore pričenjati s hvalo ali grajo vremena. Časnike so cenili le po mikavnosti domačih novic, politikarji tudi po tehtnosti uvodnih člankov in zabavljivih dopisov; še celo „podlistek“ je veljal. Zdaj pa hlasti le po telegramih in če ima kak list le par prav mastnih, se mu vse drugo prizanese ali „ščenka“. Dopisi se obratujejo le, če govore o volitvah. Tedaj moram tudi jaz v svoj „ričet“ vtakniti vojsko in volitve, kajti če teh dveh mastnih krač v njem ne skuham, kdo bo maral zá-nj?

Tedaj vojska je. Ob Donavi, v Mali Aziji in v Hercegovini pokajo topovi in puške, se lesketajo sablje in preliva se kri, kakor da bi liter te tekočine ali mokrote nič vreden ne bil. Jaz ne vem, ktero kri zemlja rajši pije, krščansko ali turško, in po kateri bo bolj rodovitna postala. Za gnojenje bo pač boljša turška, ker po gnjilobi rado raste. Jaz imam Turke prav rad — če so daleč od mene, in sicer ne le Mohamedance, ampak tudi Madjarje in naše domače nemčurje. Zato se mi

res smilijo, ker jih Rusi tako brišejo, da še Madjarje in naše nemčurje boli. Ali kaj? pomagati jaz ne morem ne tem, ne unim. Eno dobroto ima pa ta vojska za Turke gotovo. Znano je, da so Turki prvi lenuhi, v tek bi o mirnem času nobenega ne spravil. Zdaj pa se uče teči, in ko bo vojska pri kraji, bodo tisti, kar jih bo ostalo, v teku nagli kakor jeleni. Vsaka reč ima nekaj dobrega v sebi; tudi prerok Mohamed bo vesel, ker bodo stanovanja v njegovem raji v ceni poskačila, posebno če bodo Rusi še dalje kar cele ladije z vsem, kar je na njih v zrak spuščali s „torpedi“.

Jaz vem, da je vsakemu znano, kak je „torpedo“. Vem, da prav nikomur nič novega povedal ne bom, ako rečem, da se ž njimi najtežje ladije tako naglo v zrak mečejo, kakor smo mi otroci vrabce, žabe ali miši, ko smo jih na tarčo devali. Človek zleti kviško, predno se zavé, in ko dol pade, ne ve nič več za to.

Veste li, zakaj se Rusom tako dobro godi? Zato, ker so naši nemčurji do zdaj še neutralni. Ko bi pa „turški list“ napovedal Rusu

*) Prihodnjič objavimo natančnejši popis torpedov. Vred.

vojsko, ko bi „turnarji“, združeni s „softi“ deželnega odbora razvili svojo na Janjčah poškopljeno zastavo in marširali proti jugu, gorje Rusom! Do zdaj jih pa le doma pridno na zelji jedó — stat pro ratione voluntas.

Pa saj imajo naši turčini zdaj doma dela dovolj z volitvami. Že je njih „generalstab“, po domače „konstitucijsko društvo“, spregovoril in izdal „ordre de bataille“. Že letajo njegovi adjutanti po deželi sem ter tje nabirat si vojakov, sploh: vse je napeljeno, da bi propadli narodnjaki, kajti če ne propadejo, ne bodo se spolnile besede njihovega preroka, ki je v deželnem zboru mogočno zaklical večini: „Ure vašega življenja so že štete“. Bil bi celo osramoten in njegovi bi utegnili misliti: „Ta prerok slamo je“. To se pa ne sme zgoditi, zato so zakurili svojo agitacijsko mašino in zagnali svoje apostelne po vseh krajih kranjske dežele, po palačah in kočah, da prigovarjajo, obetajo, žugajo, silijo, prosijo, za vino dajó, nadlegujejo možé, ženske in otroke itd. Toda naše ljudstvo, zlasti kmetiško po Gorenjskem in Notranjskem, pozna tičke po perji in petji in marsikteri jo dobi pod nos, da kar tihoma pobere svoja kopita. Taka se je zgodila nekemu nemčurčku, ki je šel po

da so se v svojem računu zelo motili. Razkadle so se sanje o grškem carstvu, in treba je Helencem skrbeti, da rešijo vsaj to, kar se rešiti dá.

Zakaj tedaj Grecija hiti na boj? Vodijo jo sledeči premisleki: Rusija stopa zmagovalno naprej. Ako Grecija v boj ne gré, delal se bo tudi mir brez Grecije. Pri tem pa preti Grkom dvojna nevarnost: 1. Rusija se zna zadovoljiti z rešitvijo Slovanov in prepustiti grške pokrajine stari osodi, to je turški vladi; potem bi se morala Grška sama vojevati s celo turško silo, ako hoče dobiti Tesalijo in Epir, dočim ko jej je zdaj zmaga lahka, ko ima Turčija z Rusijo toliko posla. Tega se je Grkom toliko bolj bati, ker jim mora lastna vest očitati, da Rusom niso več prijatelji, in da se toraj tudi ti ne bodo dosti brigali za osodo grškega naroda. 2. Ko bi se Turki popolnoma iz Evrope pregnali, in ko bi se evropska Turčija delila, dobila bi Grecija menj, ako sama v boj ne gre, in marsiktera grška vas v Macedoniji in Rumeliji, kjer živé Bulgari, Grki in Turki namešani, znala bi priti v bulgarsko kraljestvo; če pa Grki sami boj prično in si grške pokrajine sami osvojijo, imelo se bo več ozira do njih, ker so k zmagi pripomogli. Tedaj tudi v tem slučaju kaže Greciji bolje, da se boja vdeleži. Angležka jim sicer grozi, pa sovraštvo angleško zna Helenom donesti prijateljstvo rusko, da bi pa Angleži res začeli na grške mesta iz bark streljati, tega ne verjamemo; če bi bila Anglija tako boja željna, kakor neki turkoljubi mislijo, imela je že dosti priložnosti, vtikati se v boj; če se Angležka vdeleži vojske Turkom na korist, pripravljene so že druge vele-vlasti, postaviti se na rusko stran zoper Angleže. Sicer pa ne leže vsa mesta ob morji, suhe zemlje pa se je Anglež še zmirom bal; toraj se Grkom od te strani ni toliko bati. Novo grško ministerstvo, ki je za vojsko, mora že vedeti, pri čem da je. Sicer pa bo naše sočutje spremljalo tudi grško orožje, čeravno nam oni niso prijazno, ker v pravicoljubnosti svoji želimo, naj si pridobé Helenci nazaj, kar jim je Turek vzal, in da naj se jim dajo tisti kraji, kjer grški narod biva, kjer se novogrški

povelji svojih viših na „misijon“. Stopi k nekemu krčmarju, ki je župan in veljaven mož, ter mu začne razkladati, kako „fletno“ bo, kako srečna bo dežela, ako bodo v deželnem zboru Vestenekovci vladali. „Če bodo Slovinci zmagali — sklene svoje kvakanje — bo zbor zopet razpuščen in vi boste morali zopet voliti. — „Kaj potem?“ vpraša župan, „bomo pa zopet Slovence volili, kakor volijo Čehi vedno svoje može“. — „Pa boste večí davek plačevali!“ — „Ne imejte me za tako neumnega“, reče nejevoljno župan, „da bi vam to verjel. Ravno nasprotno je res. Če vi s tem hočete ljudi slepariti, jim bomo pa mi pravili, da, če bodo vas nemčurje volili, bo prišel Turek v deželo. To bo vsaj prej verjetno, ko ono, ker je znano, da se vi s Turki ližete. Turkov pa ne maramo v deželi, ne pravih, ne domačih.“ — Nemčurški apostelj jo po teh županovih besedah potepeno pobriše.

Kjer so volitve, morajo biti tudi kandidatje. Nam se zá-nje ne mudi. Pač pa me skrbe nemškutarji, zato sem prečul dve noči, predno sem jih sestavil. Mislim, da sem s tem vstregel domačim Turkom, da ne bo treba njim ubijati si glav. Tu jih je nekaj za danes.

Za ljubljansko mesto se mi najboljša zdita rotovski eksekutor in mestni tambor ali razbobnovalec, oba poštena moža; prvi pozna

jezik govori. Ne mogli bi pa odobravati, ko bi se kraji, kjer po večini Slovani stanujejo, združili z Grecijo. Zakaj bi moral ravno Slovan vsakemu narodiču pokoren biti! Znamo, da bi Evropejci radi Slované oslabili, in če bo po končani vojski kakševropejsk kongres odločeval osodo balkanskega polotoka, skušali bodo na vsak način pri delitvi opehariti Slované na korist Grkom. Toda upamo, da se premeteni in izurjeni ruski diplomati ne bodo dali od zapadnjakov prevariti ali v kozji rog vgnati. Svoji k svojim.

Adresa avstrijskih škofov Papežu Piju IX.

k petdesetletnici njegovega škofovanja.

(Dalje.)

K tem čudovitim spominjkom Tvoje za rast cerkveno sprejete delavnosti, ki so zapisani v letnikih Tvojega vladanja in službovanja, pridejo pa še brezštevila znamenja vedne Tvoje apostolske žrtve. Gotovo ne manje zasluge, kakor si jih izvršil tako rekoč pri jasnem obnebji, in jako dragocene nabral si si s prenašanjem stisk, in za trdno smo si zvesti, da ravno v teh (stiskah) in verigah Tvojih biva moč ozdraviti in rešiti. Gospod je pripustil, da so se vzdignile zoper Te roke razsajajočih, ki pa morajo izvrševaje svojo hudobijo proti svoji volji služiti Odrašeniku.

Če tedaj tudi Tebe, svojega očeta, od teže napadov tlačnega in obloženega, od malopridnežev in hinavcev z najslabejšimi sveti trpinčenega in izdanega, oropnega in ranjenega, s solznimi očmi milujemo: nas vendar dar Tvoje nepremagljive potrpežljivosti in zgled Tvoje neomahljive moči silno povzdiguje, in ko vidimo, da Te hoče nebo venčati z novimi kronami, sedaj ko se bliža Tvoj preslavni dan, spremenimo črno oblačilo ter se hočemo pri splošnem veselju celega sveta radovati.

Sprejmi, sv. Oče, vošila, ktera Ti naša srca darovati hočejo želeč, da bi bila te tako velike slavnosti pastirovanja Tvojega vredna, sprejmi, prosimo, vošila najprisrčnejše vdanosti in hvaležnosti, ktera z duhovščino in ljudstvom svojim vred pred Tvoj veličasten prestol položimo.

najbolje reve vsega mesta, drugi pa ima krepk glas, tedaj bo lahko še bolj upil, kakor Dežman. Za Kamnik bodi gospod padar „Saurau“; mož še ni bil nikdar zaprt, tedaj je pošten. Za zbor bo dober zato, ker bo lahko svojim tovarišem puščal, kedar bo sila. Za Kočevje in okolico vzemimo prve tri „Kočevjarje“, ki nam pridejo svojo robo ponujat; za zbor bodo mikavni zato, ker bo v njem slišati potem tudi lepi in mikavni kočevski dialekt. Za Idrijo bo dober ranjki „Kajfež“, ki naj se zato z onega sveta nazaj pokliče. Velikoposestniki naj volijo vse tiste, ki bodo drugje propadli, saj imajo časa za to. Vsakako pa mora biti med njimi g. Vesteneck. Za Litijo ima Vesteneck tako že pripravljene tiste tri softe deželnega odbora, ki so mu nesli zaupnico. Po drugih krajih za nemškutarje tako ni žetve, tedaj jim nisem izbral še kandidatov. Če jih bo pa treba, nasvetoval jih bom prihodnjič, kedar bom zopet „ričet“ kahal.

Morda so nemčurji že sami našli te kandidate, po katerih bodo njihovi privrženci gotovo kar hlastnili, ker ni boljših zá-nje in za njihovo reč. Gotovo je, da bodo voljeni, če jih nemčurji priporoče. Ako bi pa manjkalo glasov, no — naj pride nekaj bašibozukov na pomoč. Saj ste prijatelji. Dixi.

Ti, ki si trojni jubilej najzvestejše službe svoje v hiši gospodovi doživel, srečno napreduj in gospoduj zarad resnice, in pohlevnosti in pravičnosti svoje. Varuj še dalje, najvišji duhoven, kterege bodo vekí preslavljali kot moža, ki je bil zvest varuh gospoda svojega, varuj še dalje, kličemo zaupljivo, z navadno svojo krepkostjo, ki staranja ne pozna, sve-tišče gospodovo, brani s krvijo Jaguetovo odkupljeno dedšino in trdno drži sebi izročene ključé nebeške! Hrabri čuvaj, poveljuj še dalje najvišjo pastirsko stražnico sv. Petra z obilnim sadom in zasluženjem svojega ponočnega čuvanja. Visoki ladjini krmar, vodi še dalje z izurjeno roko pri šumečih valovih in nasprotnih vetrovih mogočno krmilo in jadra, in tolaži še dalje tiste, ktere morskí viharji sem ter tje mečejo in ktere Ti je Gospod izročil, da bi jih v varni ladiji prepeljal. Dobri pastir, ki si pripravljen celo svoje življenje darovati za svoje ovce, pasi še dalje svoje ovce z obilno pašo svoje molitve, svojega uka in zgleda. In ker nam primanjkuje besedi, ki Ti vse dobro in zaželjeno vošimo, povzdignemo svoje oči k nebesam in prosimo očeta usmiljenja in Boga vse tolažbe, da naj Tvoje v tolikih letih prestane težave in trpljenje s čudodelno roso blagoslova svojega rodovitne stori in svojo neizmerno milost nad Te izlije, da boš pod njegovim varstvom srečno končal, kar Ti je gospod naložil, dokler Ti bo naposled rekel: Pojdi v moj pokoj! (Dalje sledi.)

Z bojišča.

Car je 8. t. m. obiskal kneza rumunskega v Bukareštu, kjer je bil z veliko slovesnostjo sprejet. Na Kolodvoru pričakovali so ga knez kneginja pa mestni župan in predsednik zbornice z vsemi dostojanstveniki. Po ulicah, skoz ktere se je car peljal, se je ljudstva vse trlo, ki je s cveticami obsulo voz, na katerem se je car peljal. 10. t. m. sta bila knez in kneginja k caru povabljeni v Ploješti.

Za prehod čez Donave delajo se velikanske priprave. V sedmograjskih planinah na rumunski strani izdelujejo 30.000 čolnov, ktere bodo vojna porabila za mostove čez velikansko reko. Kje da bode vojna prav za prav šla čez Donavo, se jako prikriva; načelnik generalnega štaba sodi, da bode vojna pri tej priliki zgubila kakih 30.000 mož.

O bitvi med Turki in Črnogorci pri Krstacu poroča se iz Ostroga, da je bila jako huda in je trpela celi dan. Turki so zgubili 3000 mož in še do Pive niso mogli prodreti. Ni tedaj res, da bi bili Črnogorci tepeni od Turkov, kakor se je poročalo iz Zadra, kjer so Turki nedavno nastavili novega konzula, ki pa nima nič dela, pravi „Obzor“, in take laži trosi po svetu. Suleiman-paša tedaj Nikšičev ni preskrbel s hrano in naznanja se celo, da so mu Hercegovinski vstajniki odvzeli ves za Nikšiče odmenjeni živež.

V Aziji se ni nič posebnega zgodilo. Rusi so se iz Oltia še bolj proti Erzerumu pomaknili.

Hobart paša je v črnem morji vzal 3 grške z žitom obložene barke, češ, da so prelomile blokado. Drugih novic ni, razun da ob Donavi ruske in turške barke pa na obrežji razpostavljene baterije druga na drugo streljajo.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani, 11. junija.

V državnem zboru je načelnik davkarskega oddelka na neko interpelacijo poslanca

Süssa odgovoril, da se bodo nove davkarske postave do 20. t. m. zboru že tiskane izročile, in da jih bo predsedništvo slobodno stavilo na dnevni red, kadar bo hotlo. — Glede počitnic državnega zbora vlada še ni ničesa določila, ker želi, da bi zbor kakor hitro mogoče rešil premnoge silno važne reči. — Dr. Razlagu ki je nevarno zbolel (pravijo, da ima raka v želodcu), podelil se je za 4 tedne odpust.

Madjarski listi od 8. t. m. preslavljajo desetletni spomin kronanja cesarja Franca Jožefa za kralja ogerskega, od kterega „Hon“ naravnost zahteva, da naj narod pelje v boj zoper nevarnost, ki preti od izhoda.

Gališka „Gazeta Narodova“ piše, da glede na obravnave o novi pogodbi in na vnanje nevarnosti še ni gotovo, da bi se letos sploh sklical deželni zbor gališki. — Mesto Trembolo je 8. t. m. zadel silen požar.

Vnanje države.

Italijani so hoteli papeževo petdesetletnico otemniti s tem, da so 3. t. m. v Rimu osnovali slovesnost tridesetletnega obstanka piemonteške vstave. Pa slovesnost bila je jako borna; radi bi bili mesto razsvetlili, pa bali so se, da bodo ljudje to tolmačili kot znamenje vdanosti za sv. Očeta. Toraj so razsvitljivo opustili. Ob sedmih zjutraj bila je vojaška parada, ob 1/2 10. uri pa slovesno čestitanje pri kralju, ki je pa trpelo komaj četrte ure. Nekemu prijatelju je kralj pred avdienco rekel, da dobro ve, da tem ljudem zanj in za družino njegovo ni nič mar ampak da hočejo le zoper vatikan demonstrirati. Ob 11. uri pripeljal se je mestni župan z magistratom. Vseh vozov, kar se jih je omenjeni dan pripeljalo z ministri in poslanci vred, bilo je 178, pred vatikan pa se je ravno tisti dan pripeljalo čez 3000 vozov. Za kralja bilo je jako sitno, da je moral zaradi omenjenih političnih demonstracij ostati v Rimu in gledati navdušenost romarjev, ki so bili prišli k papeževi slovesnosti in ki so bili žive priče, koliko da ljudje marajo za Viktorja Emanuela.

Na Francoskem bil je predsednik pariškega mestnega sveta, Duverdiere, ki je nedavno v nekem govoru razžalil predsednika Mac Mahona, obsojen na 15 mesecev ječe in 2000 gl. globe, Chambard in Aleksander na 2 meseca ječe in 1000 fr. globe, Boyer pa na 1 mesec ječe in 500 fr. globe. — Ministerstvo pal egitimistična stranka sta se porazumela.

Iz Carigrada se poroča, da je razkolniški patriarh izdal pastirski list, v kterem vsem razkolniškim občinam priporoča, da naj sultanu ostanejo zveste in vlado njegovo podpirajo v boju pričetem za čast in neodvisnost domovine. Kakšen hrup so bili unidau zagnali razni liberalni listi, ko so bili papež nedavno izrekli le dvom, bo li Bog hotel zmago podeliti Rusom, ki so se s preganjanjem katoliških svojih podložnikov zelo pregrešili, ali ne, in 29 českih prenapetežev je pri tej priliki prestopilo k razkolniški cerkvi. Zdaj pa, ko razkolniški višji pastir svojim podložnikom priporoča, da naj Turka podpirajo v boju zoper lastne sobrate in sovornike, se ti listi prav nič ne hudujejo, kar najbolj priča, da jim strupenih člankov zoper rimskega papeža ni narekovala skrb in navdušenost za osvobodjenje Slovanov na Turškem, ampak črno sovraštvo do katoliške cerkve.

Izvirni dopisi.

Iz trebanjskega volilnega okraja, 6. junija. „Ali ste ga videli škrate,“ djal mi je neki pošten dolenski mož, ko sem

se bil tik njega vsedel k mizici? Bil je res častitljiv starček, a kako se mi je nasmijal, ko sem glavo proti oknu vzdignil, da bi bil v svojej radovednosti ven pogledal! O ne boste ga videli ne, zastoj se stegujete, jo je že pipihal, rekel mi je, se komaj smeja zdrževaje. Bil sem res v zadregi, rudečica me je polila, ker nisem vediti mogel, čemu se tako posmehuje morda meni, ali še celo nerodnosti moji, da sem tako skozi okno zazijal. Oče, kaj pa vi vendar mislite, da se tako smejate, rečem mu, položivši se na klop? Res škrate je bil tukaj, ravnokar se je memo odpeljal, pravijo, da denar seje: kar petake, desetake, še celo „undertarje“ (stotake) siplje okrog; pravijo, da nekaj mož išče, ki bi šli volit, ali kali? Pa samo gospodarje izbira; ko bi sploh pobiral, bi dosti delavcev dobil, saj dobro plačuje, pa pravijo, da bo še boljše; zdaj bodo eni možje druge med nami izvolili, ti bodo neki prav srečni, bodo „fajni“ plačo dobili, za tega bi bil še jaz dober, če sem prav že postaren; in kmali bi še jaz šel, kaj pravite? Samo to je šment, ker za takega ni tako lahko priti, vsak le sili in tiši pa pravi: mene nate. Pravijo tudi, da bolj župane pobira in res se nekteri bogati zato zlo potegujejo, da bi bili izvoljeni, saj pravim: nič ni več na svetu, če več ima, več hoče imeti. Sveta pa vendar še dobro ne pozna, ker kaj bo vedel, če je ta ali ta dober delavec, pa še bogat? Ali bi ne bilo bolj pametno, da bi ta tuj človek, ki tukaj nobenega ne pozna, šel v farovž, saj tam naj bolj faro poznajo in na enkrat bi imel delavcev, kolikor bi jih le hotel, pa še dobrih delavcev. Pa mislite, da gre? E kaj še, gospodov se strašno ogiblje, v farovž ne gre nikamor; zadnjič je bil eden takih k sosedovim pripihal, saj jih je več, pa so ga bili tudi g. kaplan zalezili tam, pravljo, da sta se neki „fajni“ klestila. Je pa, kakor mi je ona pravila, slabo naletel, to jih je slišal, zakaj gospod so hudi, se znajo postaviti, prav je. Kar jeze je škripal, kaplana zmerjal, pa se jim nekaj še grozil. To je dobro, da jo je hitro pobrisal, če ne, ne vem, kako bi se bilo steklo, ker bilo jih je tam več in vsi so dali gosp. kaplanu prav.

Jaz sam ne bi bil verjel, da je ta človek tako bogat, da za to malenkost toliko plačuje, pa nam je na sv. R. T. dan sosedov Nacek pravil, ki brati zna, da on pozna može, ki so pred nekimi leti precej dobili, zdaj jim pa še več obeta. Na 3 ali 6 let vselej pride kali, mora že dobro kupčijo delati.

To je prigodba, ktero mi je neki priprost Dolenjec pravil, res je naivna in dasi se popolnoma z njo vjemati in je umeti ne morem, vendar mi je povod bistre razsodke našega priprostega kmeta občudovati in ne zdi se mi brez pomena, če premišljujem naše sedanje okolišine.

Slišim, da se od nasprotne stranke na vse kriplje agituje, prodreti hočejo pri volitvah na vsak način, naj velja kar hoče. Kamorkoli se ozreš, videl in vedel mi bodeš povedati, kako se res povsod tukaj vozari in deluje za dan volitve, in če pomislimo, da sicer nekteri mirni uradniki, ne izvzemši c. k. okr. glavarjev, obpotujejo naše kraje, in kakor izvedamo obdelujejo naše ljudstvo za dan volitve, moramo res si misliti, da so te volitve silno važnega pomena.

Mreže so povsod nastavljene že zdavnej, ribčji višji in nižji, poznani in nepoznani, menda nevarnost čuteč, da bi jih kdo ne razdril, jih hodijo zdaj le prav marljivo popravljat. Dasi je to žalostno za nas, ki nimamo takovih

pomočkov, kakor nasprotniki naši in toraj tudi tako predrzno delovati ne moremo, vendar je tudi tolaživno za nas, da jih spoznavamo in če tudi propademo, sramotno za nas pri takih pomočkih ne bode, saj to ne more večno trpeti in tudi nam mora lepše solnce prisijati. Ali mar nismo v vstavni Avstriji, ktera nas vse državljanke enako pod peruti sprejema? Mislimo tedaj, da smo pred postavo vsi enaki, c. k. okr. glavarji, kakor zadnji davek plačujoč naš kmet. Da se agitira, naj se, zoper to nimamo nič, a naj se postavno in pošteno; da se naše ljudstvo budi in vnema, nas prav veseli, saj na to bi imel vsak svoje moči obračati in v svojem delokrogu se truditi, a da bi se naše ljudstvo pačilo, se z nepostavnimi sredstvi privajalo nepoštenosti in sleparstva, tega mi med narodom živeč in ga djansko ljubeč, brez ozira stanu, bodi kdor koli, trpeti ne moremo in nočemo. Naslanjaje se na §. 39 vol. reda, ki tirja, da morajo vladni zastopniki za to skrbeti, da vsak volilec voli po svojem prepričanji, zoper tako nepostavnost odločno oporekamo, da bi se nam naš zdravi narod nepostavno pačil s podkupovanjem itd. Rodoljubi, poštenjaki, ki še ljubite narod in pravico, stopite na dan, prestrižujte z vsemi postavnimi pomočki, ktero tudi nam Slovincem brani in varuje slavna habsburška rodovina, pretrgajte mreže, ktere nam nastavlja naš vrag. Res težko se je nam boriti, ko nimamo tukaj oblasti v rokah v domovini, ko se nam tako gleda na prste in vse počenja, da bi se nam srčnost odvzela, ko se za postavo in pravico boreč v nevarnost podajamo, da bomo kaznovani, ako ne vtihnemo, med tem, ko se nasprotniki, spodkopajoč nam narodnost in pravico, odlikujejo.

Poznamo dokaj gg. uradnikov in učiteljev, tudi nekaj iz vseh stanov, ki bi radi narod ljubili in narodno volili, da bi smeli, a boje se za bodočnost svojo. Ali je to volitev po prepričanji? Še celo na našo vseskozi narodno duhovščino se je vplivalo in pritiskalo, da bi se v volitve ne vtikala, še celo mil. kneza, kakor se je govorilo, so hoteli pripraviti, da bi pritisnil podložne svoje, da bi jih pa to ostrašilo, dvomimo. Naš zbegani kmet se bega in plaši, žuga se mu in prosi, obetajo se mu zlati gradovi, res škrate hodi okrog. Naša sv. dolžnost je, narod rešiti gnjilobe, čistiti ga in mu pojasnovati, zakaj da gre, saj družega nam ni treba. Naš narod je zdrav, in bo kmalo sprevidel. Le odpirajte oči ljudem; vse bode šlo, vsi delajmo, pa očitno in postavno in ni se nam bati, če bi tudi propadli, sramovali se ne bodemo, propadli smo sili.

Izpod Grintoveca, 6. junija. (O volitvah. — Papeževa slovesnost. — Letina in ljudje.) Razpis novih volitev za deželni zbor Kranjski nam je prav neprilčno prišel. Ljudje imajo na polji dela čez glavo, vsak gre težko z domá, če tudi le za pol dneva. Ko bi se ljudje ne bili začeli zavedati — in hvala za to gre slovenskim časnikom, društvom in posameznim rodoljubom — bile bi volitve po kmetih sila težavno delo. Zdaj pa se jih ne bojimo in naši nasprotniki vsaj pri nas ne morejo imeti ne najmanjše nade do zmage, ker že vsak vé, da niso prijatelji ljudstva. Njihovo obrekovanje narodnih poslancev v „turškem listu“ nam ne more nič škodovati, ker ta list je po deželi tako redek, kakor bele vrane, in še tisti, ki so naročeni ná-nj ali ga le bero, pri občinstvu niso v dobrem imenu. Toraj je najbolje, če se na čenče in obrekovanje tega lista prav nič ne odgovarja. Pri volitvah nam ta gad ne more škodovati.

Papeževa slovesnost se je povsod sijajno vršila, bil je to praznik, kakor malokteri. Dokaz, da je slovensko ljudstvo vseskozi katoliško. Zastav je bilo vse pisano in sicer le troje: cesarskih, papeževih in narodnih. S tem je hotelo prebivalstvo povsod izraziti naše geslo: „Vse za vero, dom in cara“. Slovesnost so poviševali pogosti kresi in pokanje možnarjev. To je pač najjasnejše znamenje, da liberalizem in nemčurstvo pri nas še nimata nobene korenine.

Letina pri nas jako lepo kaže. Bog nas varuj le hudega vremena ali prevelike suše, in letina bo, da malo takih. Saj bo pa tudi potrebna, ker ljudje že povsod pomanjkanje trpe in komaj žetve pričakujejo. Tudi sadje obeta nekaj; bolje bi bilo, ako bi se ljudstvo resneje poprijelo sadjereje, ki je tudi izdaten pridelek kmetijstva. V naših krajih sadje dobro rodi, ker je zavarovano mrzlih vetrov; zato človeka v srce zbode vsak suh štemelj, ki iz obilnih vrtov moli. Suho drevo naj se poseka in na njegovo mesto vsadi novo — ne peška, ampak že nekoliko doraščeno, ki utegne v par letih že sad roditi. Koliko bogateji bi bil naš kraj, ako bi se ljudje sadjereje bolj poprijeli! Gričev kraj je za to kakor nalašč.

Še nekaj imam grajati. Ako prideš tu v kako gostilnico, če tudi ob večji cesti, čudil se boš, kako tu ljudje žganje pijo. In kako žganje! Spirit in voda, nič družega. In koliko ga popijo! Po pol litra, tudi cel liter eden. In to ne le doraščeni ljudje, ampak celó fantje še ne dorastli. Kam bo potem prišel krepki gorenjski rod! Že zdaj vidiš tu pa tam kedar se nabirajo vojaki, fante z 20 leti, ki se zavržejo, ker so pravi pritlikavci. Žganje je tudi vzrok pogostih pretepev in vsakovrstne surovosti. Kdo vé pomoč zoper ta strup, s katerimi so Angleži vse indijanske rode popolnoma pokončali?

Iz Šentvida nad Ljubljano.

8. junija. (Papeževa 50letnica) se je tudi pri nas slovesno obhajala. Naša dekleta so za njo in za procesijo sv. Rešnjega telesa napravila tri zares krasne slavoloke, katerim gotovo ni para nikjer na Kranjskem, — vse v narodnih barvah. Zares zaslužijo za svojo vnetost očitno pohvalo tem bolj, kar se v tem obziru vselej odlikujejo.

Iz Št. Janža, 5. t. m. spremili smo k večnemu počitku truplo umrlega g. Antona Pavčiča, kateri je tukaj skoz celih 27 let kot učitelj in organist nevtrudljivo delal. Malo časa je v pokoju živel. Bil je pa tudi dober kristjan, vnet za čast božjo, za orglanje in petje, resnično izvrsten izgled za učitelje. Bil je prijazen, blagega usmiljenega srca do ubogih, katerim je rad pomagal v sili in potrebi, in ga bodo zdaj živo pogrešali. Bil je spoštovan in ljubljen od vsih, kateri so ga poznali, tako od prostega ljudstva, kakor od duhovnikov in učiteljev starih in mladih. Spolnoval je sploh vse svoje dolžnosti kot učitelj, c. k. poštar in posebno kot organist, ki je s svojim petjem in orglanjem službo božjo povzdigoval, ktere se ni nikdar sramoval. To spričujejo njegove zadnje besede: „Moj Jezus! 54 let sem Tebi čast prepeval, mislim, da sem tudi nekaj s tem zaslužil, bodi mi toraj zdaj milostljiv“. — Te besede, moram reči, bile so gotovo iz njegovega dušnega prepričanja izgovorjene. Želeti je, da bi bili tudi mlajši učitelji tacega duha, in bi ranjcega v tem posnemali, ker gotovo ne bodo s tem nič zgubili ne pri ljudstvu ne pri poštenu vladi. Število duhovnikov in učiteljev iz okolice, kakor tudi njegovih prijateljev in znancev od blizo in daleč, število domačega prostega ljud-

stva pri sijajnem njegovem pogrebu, kakor tudi marsiktera solzica bila je gotovo dokaz spoštovanja in ljubezni do njega. Naj bo toraj vsim prijateljem in znancem priporočen v molitev in blag spomin. Lahka mu bodi zemljica, ki ga pokriva in naj v miru počiva. —č.

Domače novice.

V Ljubljani 12. junija.

(Glede davkov, ki se imajo všteti volilcem) naj „Laib. Ztg.“ v odgovor še opomnimo, da tretjinska priklada pri zemljiškem in hišnorazrednem davku se po jasni določbi državnega zakonika pobira namesto dohodninskega davka (Einkommensteuer). Ker se pa dohodninski davek po volilnem redu samem prišteva k rednim neposrednim davkom, ni najmanjšega dvoma, da se mora tretjinska priklada pri zemljiškem in hišnorazrednem davku všteti volilcem. Naj tedaj naši gg. župani po mestih in trgih pri sestavi volilnih imenikov na to gledajo, in naj izmed volilcev vsakdo sam nemudoma reklamira volilno pravico, če bi bil iz imenika izpuščen.

(Petdesetletnica v bogoslovju.) Slovesno je obhajal katoliški svet pedesetletnico škofijstva slavnega Pija IX. Tudi bogoslovci ljubljanski so predvečer praznovali Njegovo 50letniso s petjem in govorom. V obedovalnici je bila v ta namen podoba sv. Očeta primerno okinčana; na enej strani podobe bil je postavljen papežev grb, na drugej pa tiara s ključi. Pod podobo pa so se svetile črke 1877. leto zaznamovajoče:

SalVe Pie, LVMen aeVI, epIsCope IVbILans, beneDIC nobIs.

Najprvo se je pela slovenska in potem latinska papeževa himna, ktera se je posebno dobro pela. Temu je sledil primeren govor, v katerem je govornik pokazal, da je Pij IX. nevstrašen borilec za resnico in pravico in pa glavar sv. cerkve, namestnik Kristusov in naš Oče, toraj vreden našega globokega spoštovanja in pristrčne ljubezni, ktero mu v tako obilni meri skazuje ves katoliški svet. Sklenil je svoj govor s „slavo“ na sv. Očeta in po vsej dvorani so odmevali živahni „slavo“ klici. Govoru je sledila nova slovenska himna na Pija IX., in k sklepu pa še laška himna papeževa in skončana je bila slovesnost Piju IX na čast. Slava Piju IX. „križu od križa!“

(Odboru katoliške družbe) je včeraj g. predsednik prošt Jarc poročal o vošilu družbe katoliške, ktere adresa do sv. Očeta je bila največa. Ker je dosedanji podpredsednik g. kanonik Urh stopil iz odbora, bil je za podpredsednika izvoljen dr. Čebašek. Iz nekterih krajev, zlasti iz Kranjske dekanije, se gospodje tudi pritožujejo, da niso dobili vošilnih pol, da bi jih bili s svojimi farmani podpisali. Družba katoliška razposlala je bila pole vsem dekanijam proseč jih, da bi jih oddale gg. župnikom. Če jih tedaj kje niso prejeli, tega ni kriva katoliška družba, ampak dekanijstvo, ki je pole nepodpisane katoliški družbi zopet nazaj poslalo.

(Ogenj) nam je v nedeljo zjutraj ob ¼4. uri naznanil dvakratni strel z grada. Vnela se je bila šota v neki shrambi tukajšnje predilnice, pa je bila od domačih ljudi pogašena, še preden so gasilci prišli na pogorišče.

(„Turški list“) ne verjame, da v Rimu o pedesetletnici papeževi nikjer ni bilo videti podobe kralja laškega, pač pa povsod podoba papeževa, kakor se je od onod poročalo „Slovenca“. „Tagblatt“ v Ljubljani tedaj bolje ve, kaj se je videlo v Rimu, kakor tisti, ki so bili osebno tam in ki so nam vrnivši

se domu potrdili, da je, res kar nam je o tej zadevi iz Rima pisal naš dopisnik.

Razne reči.

— † Prof. Karl Švab, učitelj na koperskem učiteljski in vrl narodnjak, je 2. t. m. v Trstu umrl. R. I. P.

— Slovansko pevsko društvo na Dunaji imelo je včeraj veliko zabavo na vrtu in v dvoranah „Schwarzer Adler, Oberdöbling.“ Program, bil je jako zanimiv, a dasi je bil že 5. t. m. na Dunaju oddan, došel nam je še le 10 t. m., tako da ga nismo mogli več o pravem času objaviti.

— „Edinost“ št. 11 bila je zaradi vvodnega članka „Toda“ od slavne policije zapečatena.

— Ljutomerska okranja posojilnica vabi svoje društvenike k zboru, ki bo 17. junija ob 8. uri predpoldnem v šolskem poslopji. Dnevni red: Račun za l. 1876 z določilom o letnem pridobitku in absolutorium (odveza) načelnistvu glede tega računa, 2. Izločitev društvenikov, ki društvenih pravil ne izvršujejo. 3. Volitev 15. udov v nadzorno svetovalstvo. 4. Volitev načelnistva.

— Razširjenje Trsta, v okolico poroča se iz Trsta, je ena glavnih točk deželnega in mestnega zbora. Zdej je šla prošnja na ministra notranjih oprav, da bi cesar dotično postavo potrdili. Mislimo pa, da ne bode nič; na okoliška tla se mesto ne bo širilo na škodo okoličanom. Hermet in vsi njegovi pristaši naj nasipljejo morje in tam se mesto lahko širi do Benedk.

— Politično društvo „Edinost“ za tržaško okolico bode imelo drugo nedeljo 17. tega m. o 10 uri zjutraj v mestni čitalnici XV. občni zbor. Dnevni red: 1. Branje in potrdilo zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Obravnava zaradi lista „Edinosti“ 3. Posamezni nasveti in predlogi. Naprošeni so vsi čestiti udje, da se obilo zborovanja vdeležo, ker bode jako važno.

Poziv.

Dramatična šola se prične 16. junija in sicer za gospodičine vsaki pondeljek, sredo in petek ob 6. uri zvečer, za gopode pa vsaki dan ob 7½ uri zvečer v sobi dramatičnega društva. Podučevali bodejo pod nadzorstvom odborovim gospa Odijeva in gospodje Kocelj in Šmit, pri katerih naj se tudi učenke in učenci oglašijo.

Odbor Dramatičnega društva.

Z ozirom na omenjeni oklic dramatičnega društva, pristavimo še željo, naj bi se oglašilo v to šolo prav mnogo gospodičin in gospodov, v njej se bo vsakteri vadil pravilni slovenski jezik lepo brati in govoriti, spoznaval bo slovensko dramatično literaturo in učil se bo deklamovati, olikano se gibati in igrati.

Dramatična šola je brezplačna. Obiskovalci te šole ne prevzemajo nobenih dolžnosti proti društvu. Dramatičnemu društvu je že v zadostenje, ako po šoli širi spoznanje domače in slovanske literature v obče. Vendar pa računi društvo, da po dramatični šoli pridobi tudi novih moči za gledališke predstave, ker skušna je pokazala, da oni, ki čutijo zmožnost za igro, prav radi vstopijo v kolo slovenskih dramaturg, deloma iz rodoljubnega nagiba, da podpirajo odbor v težavni i za razvoj omjke jako važni nalogi, deloma za lastno dalno izobraževanje in ljubezen do umetnosti deloma pa tudi, ker dramatično društvo igralce in pevce primerno dobro honorira.